

Styrelsen	2020-10-23
Handling nr	10.3
Handläggare	Elin Entin
Daterad	2020-10-02
Reviderad	

Till

Styrelsen för Västtrafik AB

Rekommendation för beslut om allmän trafikplikt Upphandling Båt 2022 Lysekils båttrafik

I enlighet med lag (2010:1065) om kollektivtrafik ska ett avtal om allmän trafik som ingås av en Regional kollektivtrafikmyndighet, eller av den till vilken befogenheter överlämnats, grunda sig på ett beslut om allmän trafikplikt.

Kollektivtrafiknämnden har gett Västtrafik befogenheter att upphandla och teckna avtal om allmän trafik. Som underlag för beslut om allmän trafikplikt önskar kollektivtrafiknämnden Västtrafiks rekommendation avseende den trafik som Västtrafik avser upphandla.

Bifogad **Rekommendation för beslut om allmän trafikplikt** är underlag för kollektivtrafiknämnden i Västra Götalands beslut om allmän trafikplikt för Västtrafiks upphandling Båt 2022 Lysekils båttrafik.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av ovanstående föreslås styrelsen besluta

- att godkänna redovisad rekommendation till beslut för allmän trafikplikt, samt
- att översända rekommendationen till kollektivtrafiknämnden för fastställelse.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Camilla Holtet

Rekommendation för beslut om allmän trafikplikt
Upphandling Båt 2022 Lysekil

2020-10-02

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	4
2. Beskrivning av nuvarande trafik och resandet.....	4
3. Framtida trafik	6
4. Drivmedel	6
5. Resultat av genomförda samråd inför upphandling	7
6. Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet	7
7. Västtrafiks rekommendation.....	7
7.1 Sammanfattning	8

1. Bakgrund

Västtrafik förannonserade den 5 september 2019 om avsikt att under 2020/2021 upphandla kollektivtrafik inom Västra Götalandsregionen som omfattas av lag (2010:1065) om kollektivtrafik.

Västtrafiks styrelse beslutade den 19 december 2019 att under 2020/21 genomföra upphandlingar enligt föreslagen upphandlingsplan.

Det kommande trafikavtalet planeras ha trafikstart i december 2022 och omfattar nuvarande båttrafik i Lysekils kommun.

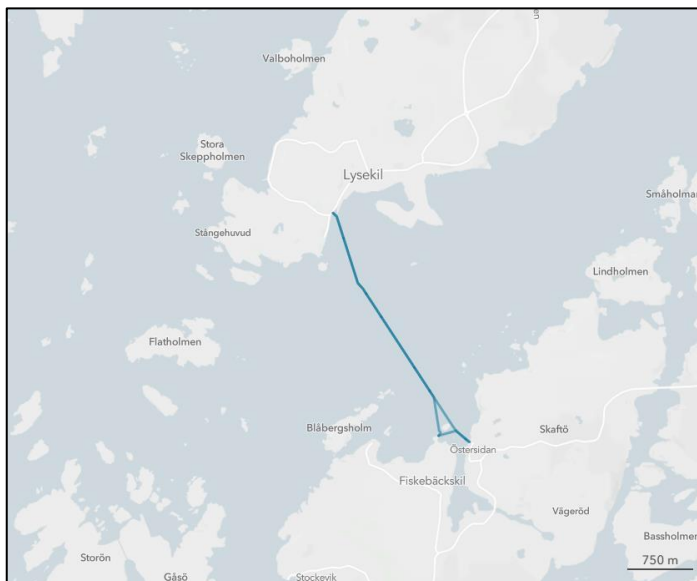
Upphandlingen planeras att omfatta ett fartyg och trafiken ingår idag i ett avtal:

- Båttrafik mellan Lysekil och Skaftö

Enligt Kollektivtrafiklagen ska den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) fatta beslut om allmän trafikplikt innan en upphandling påbörjas. Innan beslut om allmän trafikplikt kan fattas ska myndigheten samråda med kollektivtrafikföretag för att ta reda på om det finns intresse av att utföra trafiken i kommersiell regi. Trafiken ska i sådana fall inte upphandlas. RKM i Västra Götaland har överlämnat befogenheten att samråda med kollektivtrafikföretagen samt att upphandla trafiken till Västtrafik AB. Västtrafik har genomfört Samråd inför upphandling (SIU) i september 2020.

2. Beskrivning av nuvarande trafik och resandet

Nuvarande trafikåtagande omfattar båttrafik mellan Lysekils tätort och Fiskebäckskil på Skaftö i Lysekils kommun. Sträckan mellan orterna är fågelvägen cirka 3,5 kilometer. Båten angör både östra och västra sidan av Fiskebäckskil. Några av turerna angör även Kristineberg nordväst om Fiskebäckskil där det ligger en forskningsanläggning.

Kartan visar dagens linjesträckning mellan Lysekil och Fiskebäckskil, förutom turerna till Kristineberg.

Trafiken utförs idag av trafikoperatören Dejlig Cruise AB. Avtalet startade i december 2012 och avtalstiden är 8 + 2 + 2 år. Den första optionen utlöstes under 2018. Den andra optionen har inte lösts ut och nuvarande avtalstid sträcker sig till 8 december 2022. Nuvarande avtal är ett produktionsavtal med ersättning enligt:

- Fast årlig ersättning för fasta kostnader.
- Rörlig ersättning för trafikdrift och bemanning.
- Resande incitament om 2 kronor per registrerad resa.

Den totala trafikvolymen på linje 847 mellan Lysekils Hamn och Fiskebäckskil omfattar idag ca 4000 tidtabellslagda timmar per år.

Ordinarie trafik körs idag med M/S Carl Wilhelmson som ägs av Västtrafik, samt med M/S Windros som reservtonnage, vilket ägs av trafikföretaget. Båda fartygen drivs idag med diesel.

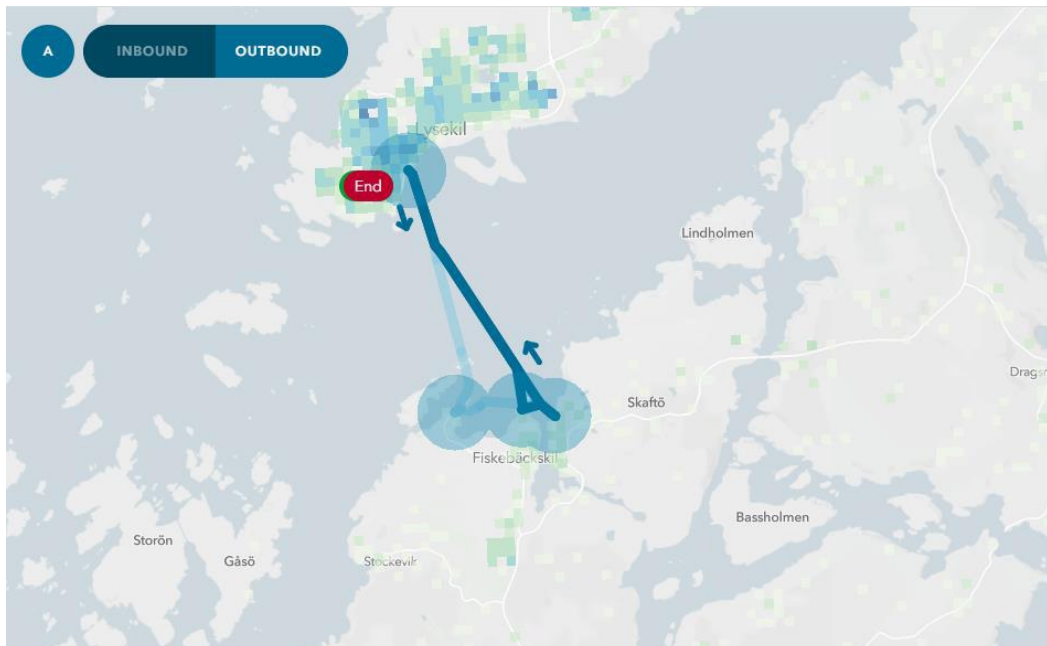
Vardagar går det 25 turer per dag med avgång cirka var 35:e minut, ibland med längre uppehåll mellan turerna. Lördagar går det 17 turer med avgång cirka var 45:e minut samt söndagar med 14 turer och avgång 40:e minut. Trafiken är något tätare på söndagar men timmarna är förlagda under en kortare trafikperiod.

Trafiken är till sin karaktär främst ämnad för att tillgodose resenärernas dagliga behov av skol- och arbetspendling. Utifrån tillgänglig pendlingsstatistik från SCB (2016) pendlar 60 personer från Skaftö till Lysekil och cirka 30 personer från Lysekil till Skaftö. Det finns även ett antal delårsarbetande vilka inte syns i den tillgängliga statistiken.

Resandeutvecklingen har varit positiv sedan det befintliga trafikavtalet startade. Mellan 2013-2018 ökade resandet med 26,85 %. Den största resandeökningen har skett under perioden januari till april där resandet har ökat med 55 % och sommar och höstmånader har ökat med 30 % sedan trafikstart 2012.

Resandet är säsongsbetonat, hälften av resorna sker under sommarperioden mellan juni och augusti, en fjärdedel av det totala resandet sker i juli månad. Totalt sett sker 114 000 resor per år med linjen.

Västtrafik önskar att Kollektivtrafiknämndens beslut om allmän trafikplikt ska omfatta båttrafik inom det område som beskrivits i förannonseringen och som har avhandlats under samråden.

Översikt bild som visar dagens färjelinje, inklusive turerna till Kristinebergs brygga.

3. Framtida trafik

Lysekil är en utflyttningskommun, prognosen är att antalet kommuninvånare kommer att minska fram till 2030. Antalet kommuninvånare i arbetsför ålder minskar samtidigt som antalet personer i åldern 68 år och uppåt ökar. Antalet barn och ungdomar i åldern 0-19 år är i stort sett oförändrat. Detta innebär att efterfrågan på arbetspendling kan komma att minska de kommande åren samtidigt som efterfrågan på skolpendling förutses vara stabil.

Antalet fritidshus är fler än antalet småhus med folkbokförd befolkning i exempelvis Lysekil. Uppskattningen är att befolkningen i Lysekils kommun ökar med upp till 70 % under sommaren.

Föregående kalenderår uppgick befolkningen på Skaftö till 1 455 personer. Enligt en uppskattning från SCB väntar en befolkningsminskning för Skaftö med 60 personer fram till 2032.

Om de senaste årens resandeökning skulle fortsätta i samma takt är Västtrafiks bedömning att nuvarande kapacitet avseende trafikutbud och fartygsstorlek kommer att räcka.

4. Drivmedel

Enligt Västra Götalandsregionens Miljö- och klimatstrategi ska fartygstrafik i första hand drivas med el och i andra hand med flytande biodrivmedel. Rekommendationerna för val av drivmedel syftar till att uppfylla målen i Miljö- och klimatstrategin. I upphandlingen av Lysekilstrafiken kommer Västtrafik att utgå från Miljö- och klimatstrategin och samtidigt ta hänsyn till infrastrukturella och trafikala förutsättningar.

Västtrafik kommer att utgå från Miljö- och klimatstrategin vid kravställande av det fartyg som trafiken ska bedrivas med. Kravställningen kommer omfatta ett hybridfartyg. Västtrafik kommer att sätta upp ett minimikrav för andelen som ska drivas med el, resterande andel ska drivas med biodrivmedel. Nuvarande trafikering av linjen kommer att ses över för att möjliggöra tid för laddning av det nya fartyget. Krav på ett hybridfartyg kommer ställas under förutsättning att behov av infrastruktur för laddning kan tillgodoses, samverkan pågår med Lysekils kommun.

En kostnadsdrivare för upphandlingen av Båt 2022 är de förändrade fartygskraven utifrån krav på elektrifiering och biodrivmedel. Till detta kommer ökade kostnader för laddning på kaj.

5. Resultat av genomförda samråd inför upphandling

Inför varje upphandling undersöks om det finns intresse hos trafikföretagen att bedriva kommersiell trafik. Detta sker genom Samråd inför upphandling (SIU).

Västtrafik bjöd under sommaren 2020 in trafikföretag att delta på SIU. Fem trafikföretag anmälde intresse om att delta.

Den 4 september 2020 genomfördes ett gemensamt samråd där samtliga anmälda trafikföretag och en representant för Kollektivtrafikmyndigheten deltog. Trafikföretagen gavs möjlighet att göra en anmälan till enskilda samråd. Fem trafikföretag önskade delta vid ett enskilt samråd, dessa genomfördes under vecka 37 och 38 2020.

Vid samråden ställdes frågan till trafikföretagen om de ansåg att någon del av den aktuella trafiken skulle kunna utföras helt på kommersiell grund.

Inget trafikföretag framförde att hela eller delar av trafiken skulle kunna vara intressant att köra kommersiellt i egen regi. Inget annat intresse av att bedriva trafiken kommersiellt har anmälts till Västtrafik eller Kollektivtrafikmyndigheten.

6. Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

Västtrafik beräknar att de satsningar som görs ryms inom Västtrafiks långtidsprognos. I och med pandemins påverkan på kollektivtrafiken råder idag osäkerhet kring trafikföretagens investeringsförmåga och riskbenägenhet vilket kan komma att påverka konkurrenssituationen och anbudspriserna.

7. Västtrafiks rekommendation

Med åberopande av vad som anförts ovan avseende:

- trafikens syfte, vilket överensstämmer med Trafikförsörjningsprogrammets mål och strategier,
- att inget intresse visats för att utföra trafiken i kommersiell regi
- att inget önskemål om att undanta trafik från trafikpliktsbeslut har framförts

rekommenderar Västtrafik Kollektivtrafiknämnden i Västra Götaland att fatta beslut om allmän trafikplikt för den ovan beskrivna trafiken.

Trafikpliktsbeslutet utgår i princip från nuvarande trafik, med en omfattning som möjliggör utökning och förändring av trafiken på längre sikt i enlighet med Regionala Kollektivtrafikmyndighetens Trafikförsörjningsprogram.

7.1 Sammanfattning

- Upphandlingen omfattar sammantaget ett fartyg i det befintliga trafikavtalet i Lysekils kommun. Trafikvolymen omfattar cirka 3 800 tidtabellstimmar per år och resandet uppgår till cirka 114 000 resor per år.
- Enstaka turer planeras att tas bort till förmån för laddning av fartyg.
- Nytt fartyg ska tillhandahållas av trafikföretaget och ska till viss andel drivas med el, övrig andel ska drivas med biodrivmedel.
- Inget intresse för kommersiell trafik.
- Satsningar beräknas rymmas inom ramen för Västtrafiks långtidsprognos.

//